

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра практичної психології та безпеки життєдіяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ



Проректор з науково-педагогічної і

навчальної роботи та рекрутації

проф. Гавриляк С. В.

Протокол № 2 від 18.10. 2017 р.

**ОСНОВИ ПСИХОКОНСУЛЬТАЦІЇ ТА
ПСИХОКОРЕКЦІЇ**

нормативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

галузь знань 13 01 Соціальне забезпечення

напрямок підготовки бакалавра

6.130102 Соціальна робота

Луцьк – 2017

Програма навчальної дисципліни «ОСНОВИ ПСИХОКОНСУЛЬТАЦІЇ ТА ПСИХОКОРЕКЦІЇ» для студентів галузі знань 1301 Соціальне забезпечення. Підготовки бакалавра напряму 6.130102 «Соціальна робота».

Розробники:

Магдисюк Людмила Іванівна – кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри практичної психології та безпеки життєдіяльності.

Рецензент:

Вірна Жанна Петрівна – професор, доктор психологічних наук, декан факультету психології.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри практичної психології та безпеки життєдіяльності протокол № 1 від 29.08.2017 р.

Завідувач кафедри: _____ (Мушкевич М.І.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету психології протокол № 1 від 30.08.2017 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (Іванашко О.Є.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Магдисюк Л.І., 2017 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	1301 «Соціальне забезпечення». Бакалавр 6.130102 «Соціальна робота»	Нормативна
Кількість годин/кредитів 108/3		Рік навчання <u> 4 </u>
		Семестр <u> 7-ий </u>
		Лекції 20 год.
ІНДЗ: <u> </u>		Практичні (семінарські) 18 год. Лабораторні 0 год.
		Самостійна робота 36 год.
	Консультації 1 год.	
	Форма контролю: екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Мета викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з різноманітними методами розпізнавання індивідуально-психологічних особливостей; вміння оперувати тестами (стандартизованими мірилами) і якісними (не стандартизованими) оцінками особистості; забезпечити майбутніх працівників основами психологічних знань та загальних принципів психоконсультативної та психокорекційної роботи та застосовувати їх в різних сферах соціальної практики. Майбутні фахівці отримують знання основних закономірностей та особливостей вирішення психокорекційних завдань практики дозволяють вирішувати різноманітні професійні завдання надання психологічної допомоги, а саме: постановки психологічного діагнозу скарги та проблеми клієнта, проведення аналізу психологічної ситуації клієнта та можливостей її врегулювання, консультування клієнта й надання йому необхідної психотерапевтичної та психокорекційної допомоги, враховуючи при цьому індивідуальні-типологічні, особистісні, тендерні та вікові особливості клієнта, його психічний стан, соціальний і психологічний статус, обставини життя й розвитку.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- теоретико-методологічні принципи психоконсультування та психокорекції, етичні норми та деонтологічні основи психодіагностичного обстеження;

- техніки психоконсультування;

- види психологічного консультування;

- труднощі та типові помилки психологічного консультування;

- структуру психодіагностичного обстеження, зміст та особливості

кожного з його етапів;

- вирішувати психокорекційні завдання;
- здійснювати психодіагностичне обстеження з дотриманням етико-деонтологічних вимог та норм;
- на професійному рівні приймати рішення (ставити діагноз, прогноз тощо), виходячи з результатів тестування, забезпечувати необхідний рівень надійності діагнозу та прогнозу шляхом застосування паралельних стандартизованих та нестандартизованих методик;
- здійснювати апробацію та стандартизацію психодіагностичних методик, перевіряти їх психометричні характеристики (надійність, валідність);
- конструювати нескладні психодіагностичні методики.

4. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни представляється у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психологічного консультування та психокорекції.					
Тема 1. Психоконсультування та психокорекція в системі соціально-психологічних наук.	7	2	1	4	
Тема 2. Сутність психологічного консультування. Структура та етапи консультування.	8	2	2	4	
Тема 3. Психологія консультативного контакту. Особистість консультанта.	8	2	2	4	
Тема 4. Процедура та техніки консультування.	7	2	2	3	
Тема 5. Правила та етика психологічного консультування.	7	2	2	3	
Разом за модулем 1	37	10	9	18	
Змістовий модуль 2. Процедура та техніки психологічного консультування та психокорекції.					
Тема 1. Специфіка індивідуально-психологічного консультування та психокорекції.	6	2	1	3	
Тема 2. Особливості телефонного консультування. Психологія консультування в особливих випадках.	7	2	2	3	
Тема 3. Нетестова психодіагностика в консультуванні. Поняття про візуальну психодіагностику.	8	2	2	4	
Тема 4. Методи практичної психокорекції. Ігротерапія. Арт-терапія. Музикотерапія. Бібліотерапія. Танцювальна терапія.	8	2	2	4	

Тема 5. Психокорекція малих груп. Проективний малюнок. Казкотерапія. Лялькотерапія. Психогімнастика.	9	2	2	4	1
Разом за модулем 2	38	10	9	18	1
Всього годин:	75	20	18	36	1

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Тема
1.	<p>Тема 1. Психоконсультування та психокорекція в системі соціально-психологічних наук.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Означення психоконсультування та психокорекції. 2. Види психокорекції. Психокорекційна ситуація. Принципи психокорекційної роботи. Проведення корекційної роботи. 3. Основні компоненти фахової готовності до корекційного впливу. Теоретичний компонент. Практичний компонент. Особистісна готовність.
2.	<p>Тема 2. Тест як психодіагностичний інструмент.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тест та його місце в системі психодіагностичних методів. Психометричні характеристики тесту. 2. Класифікація психодіагностичних методик. 3. Надійність тесту. Види надійності. 4. Валідність тесту. Види валідності. 5. Дискримінативність. Психометричний парадокс. 6. Стандартизація тесту. Норматив тесту.
3.	<p>Тема 3. Діагностика та корекція пізнавальних процесів особистості. Діагностика інтелекту. Діагностика особистості. Діагностика індивідуально-типологічних особливостей особистості.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методики діагностики сенсорно-перцептивної сфери. Методики діагностики мнемічних особливостей. 2. Методики діагностики уваги. Методики діагностики мислительних особливостей людини. 3. Методи корекції пізнавальних процесів. Поняття інтелекту в психології. Тести інтелекту. 4. Номотетичний та ідіографічний підхід у діагностиці особистості. Психодіагностичний профіль, діагностограма. 5. Методики діагностики особистості. Методики діагностики індивідуально-типологічних особливостей. Тести Айзенка (EPI, FPI, PEN). Методики діагностики акцентуацій. 6. Діагностика спрямованості особистості. Діагностика рівня домагань. Методики діагностики інтересів. 7. Афект та його діагностика. Тривожність та її діагностика. Експертна оцінка вольових якостей людини. 8. Дослідження суб'єктивного та об'єктивного компонентів емоцій. Методи корекції мотиваційної та емоційно-вольової

	сфери.
4.	<p>Тема 4. Методи практичної психокорекції.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи практичної психокорекції. 2. Ігротерапія. 3. Арт-терапія. 4. Музикотерапія. 5. Бібліотерапія. 6. Танцювальна терапія. 7. Казкотерапія. 8. Лялькотерапія. 9. Психогімнастика. 10. Проективний малюнок.

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

1. Підготувати презентації із висвітленням питань практичних занять.
2. Підготувати презентації із висвітленням питань для самостійного опрацювання.
3. Підібрати статтю (наукового характеру) на одну із тем курсу та підготувати 2 анотації (на українській та іноземній мовах).
4. Підібрати статтю (наукового характеру) на одну із тем курсу та підготувати її переклад на іноземній мові.
5. Підготувати реферат на одну із запропонованих тем для самостійного опрацювання.
6. Зробити підбірку відеороликів та фільмів наукового характеру по темах пройденого курсу.
7. Зробити підбірку психологічних вправ та технік, що використовуються при наданні психологічної допомоги.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ (табл. 3).

Таблиця 3

Поточний контроль (мах = 40 балів)										Модульний контроль (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів	
Модуль 1					Модуль 2					Модуль 3		
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					ІНДЗ	МКР 1	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	10	60	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

Шкала оцінювання

Таблиця 4

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка		
	для екзамену	для заліку	
90 – 100	Відмінно	Зараховано	
82 – 89	Дуже добре		
75 - 81	Добре		
67 -74	Задовільно		
60 - 66	Достатньо		
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамова Г. С. Психодіагностика / Г. С. Абрамова // Практическая психология. – М., 2001. – С. 91 – 140.
2. Арестова О. Н. Диагностика мотивационного конфликта личности с помощью методики пиктограмм / О. Н. Арестова // Вопросы психологии. – 2007. – № 2. – С. 161 – 170.
3. Блудова Л. З історії психодіагностики / Л. Блудова // Дитячий садок. – 2006. – Трав. (№ 18). – С. 2– 5.
4. Богоявленская Д. Б. Проблемы диагностики креативности / Д. Б. Богоявленская // Психологическая диагностика. – 2004. – № 3. – С. 3 – 18.
5. Бреусенко – Кузнецов А. А. Моделирование экзистенциального кризиса с помощью волшебной сказки / А. А. Бреусенко – Кузнецов // Психология и соционика межличностных отношений. – 2006. – № 11. – С. 5 – 11.
6. Буленко Т. В. Діагностика особистості в практичній діяльності психолога / Т. В. Буленко, М. І. Мушкевич, Р. П. Федоренко. – Луцьк: Вежа, 1996. – 286 с.
7. Бурлачук Л. Ф. Словарь-справочник по психодіагностике. – [3 изд.] / Бурлачук Л.Ф. – СПб. : Питер, 2008. – 300 с.
8. Галян І. М. Психодіагностика [навчальний посібник] / Галян І. М. – К. : Академвидав, 2009. – 464 с.
9. Грачёва И. И. Адаптация методики «Многомерная шкала перфекционизма» П. Хьюитта и Г. Флетта / И. И. Грачёва // Психологический журнал. – 2006. – Т. 27, № 6. – С. 73 – 81.
10. Гуревич К. М. Проблемы развития современной психологической диагностики / К. М. Гуревич, Е. И. Горбачёва // Вопросы психологии. – 2006. – № 5. – С. 14 – 22.
11. Дундарь М. Социометрия / М. Дундарь // Менеджер по персоналу. – 2006. – № 9. – С. 58 – 67.
12. Казанович О. Ф. Использование методики измерения психологической дистанции в исследовании самосознания младших школьников / О. Ф. Казанович // Журнал практ. психолога. – 2006. – № 6. – Спецвып. – С. 163 – 166.

13. Кисляк О. П. Діагностика Я-концепції: адаптація тесту «Тенесійська шкала Я-концепції» / О. П. Кисляк, І. І. Нагорна // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 1. – С. 11 – 14. – Закінчення. Початок див.: 2005. – № 12. – С. 55 – 58.
14. Комінко С.Б. Кращі методи психодіагностики / С. Б. Комінко, Г. В. Кучер. – К.: Карт-бланш, 2005. – 200 с.
15. Кондратенко Л. Грамотне застосування психодіагностичних методик / Л. Кондратенко // Психолог. – 2007. – Січ. (№ 1). – С. 18 – 26.
16. Кондратенко Л. Підводні течії шкільної діагностики / Л. Кондратенко // Психолог. – 2006. – Лист. (№ 44). – Спецвип. – С. 2; 10 – 19.
17. Корольчук М. С. Психодіагностика : [навчальний посібник для студентів внз] / М. С. Корольчук, В. І. Осьодло; за заг. ред. М. С. Корольчука. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2004. – 400 с.
18. Кочерга О. Діагностика розвитку дитини / О. Кочерга // Психофізіологія дітей 4 – 5 років. – К., 2007. – С. 106 – 127. – (Б-ка «Шкільного світу»; № 5).
19. Лидерс А. Г. Общие правила психологического обследования детей, подростков и взрослых с помощью стандартизированных и клинических психодиагностических методик / А. Г. Лидерс // Журнал практ. психолога. – 2006. – № 6. – Спец. вып. – С. 167 – 175.
20. Литвиненко И. Ю. Психодиагностика с позиций системного подхода / И. Ю. Литвиненко // Психология и соционика межличностных отношений. – 2007. – № 8. – С. 5 – 9.
21. Мельник Ю. В. Проективні методики у початковій школі / Ю. В. Мельник // Психологічна газета. – 2007. – Січ. (№ 1). – С. 21 – 23.
22. Новлянская З. Н. Методика исследования чувства материала как одного из аспектов художественного воображения / З. Н. Новлянская // Вопросы психологии. – 2006. – № 5. – С. 165 – 176.
23. Поліщук С. А. Методичний довідник з психодіагностики / Поліщук С. А. – К.: Університетська кн., 2009. – 250 с.
24. Психологическая диагностика: [учебник для вузов] / под ред. М. К. Акимовой, К. М. Гуревича. – СПб. : Питер, 2005. – 461 с.
25. Романова Е. С. Психодиагностика : [учебное пособие] / Романова Е.С. – М.: Дидакт, 2006. – 321 с.
26. Скребець В.О. Основи психодіагностики / В. О.Скребець. – К.: Слово, 2003. – 120 с.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Предмет психоконсультування, зв'язок з іншими науками.
2. Означення психоконсультування та психокорекції.
3. Поняття про психологічну допомогу та її види.
4. Поняття про психологічне консультування.
5. Причини звернення до психолога-консультанта.
6. Зміст та напрями психологічної допомоги.
7. Задачі та форми надання психологічної допомоги.
8. Взаємозв'язок психологічного консультування та психокорекції, терапії, психодіагностики.
9. Рівні, умови проведення консультування, завдання консультанта.

10. Основні напрямки у консультуванні.
 11. Принципи консультування.
 12. Перенос і контрперенос в консультуванні.
 13. Психологічна проблема та терапевтична задача.
 14. Процедура та техніки консультування.
 15. Структура і стадії консультування.
 16. Психологія консультативного контакту.
 17. Особистість консультанта.
 18. Консультант та етапи консультування.
 19. Вимоги до особистості консультанта, якості професійного консультування.
 20. Стреси консультанта.
 21. Синдром емоційного згорання.
 22. Права психолога і клієнта.
 23. Підготовка консультанта до консультування. Вимоги до кабінету.
- Імідж і помилки консультанта.
24. Процедура консультування.
 25. Методи консультування.
 26. Методи консультування: комунікативні техніки.
 27. Процедура консультування: консультативна бесіда, клінічне інтерв'ю.
 28. Телефонне консультування.
 29. Психологія телефонного діалогу.
 30. Телефонне консультування в стані кризи.
 31. Правила психологічного консультування.
 32. Етичний кодекс психолога.
 33. Особливості першої зустрічі з клієнтом.
 34. Монолог клієнта і його інтерпретація.
 35. Способи передачі інформації про емоційні переживання клієнта.
 36. Стадії переживання горя.
 37. Перша зустріч з клієнтом.
 38. Права психолога та клієнта.
 39. Нетестова психодіагностика в консультуванні.
 40. Поняття про візуальну психодіагностику.
 41. Види психокорекції.
 42. Психокорекційна ситуація.
 43. Принципи психокорекційної роботи.
 44. Проведення корекційної роботи.
 45. Основні компоненти фахової готовності до корекційного впливу.
 46. Компоненти фахової готовності до корекційного впливу. Теоретичний компонент. Практичний компонент. Особистісна готовність.
 47. Професійні та аматорські тести.
 48. Ігротерапія.
 49. Арт-терапія.
 50. Музикотерапія.
 51. Бібліотерапія.
 52. Танцювальна терапія.

53. Казкотерапія.
54. Лялькотерапія.
55. Психогімнастика.
56. Проективний малюнок.
57. Методи корекції пізнавальних процесів.
58. Методи корекції мотиваційної та емоційно-вольової сфери.
59. Корекційна робота соціального працівника у установах освіти.
60. Сім'я як об'єкт психологічної корекції.

